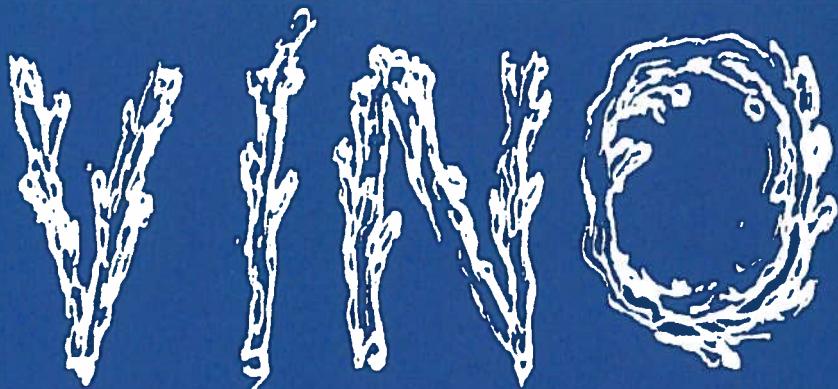

časopis pro současnou poezii

Autoři Psího vína (8)

Norbert Holub

Milan Richter

Jan Ondroušek

Miroslav Koupil

Jan Novák

Karel Hoff

Katerína Rudčenková

Lubina Šenec

Měrana Cušcyna

Beata Nastickec

Marko Dyrlich

Michal Šanda

Milan Hrabal

Peter Meliš

Milan S. Exner

Lukáš Vlček

Viki Shock

Dalibor Podaný

Jan Krčma

Jarmila Melichářková

Bogumil Bakalář

Miroslav Brück

Libor Martinek

Bogumil Hausman

GLOSY • RECENZE • ZPRÁVY

• ANONCE

Poezie (1919-1928)

Ad Jiří Mašek

Otakar Štorch-Marien

Poezie v čase Falstaffů a katů

Ivo Harák

Práce v poli nebolí

Petr Čermáček

Napsali o Psím vínu

Výběr z poezie podzim '98 - zima '99 (pč)

Na druhé straně slunce

(JAK)

B I B L I O G R A F I E

Bohumil Bakalář, narozen 1960, lékař, dosud nepublikoval.

Měrana Cušcyna, narozena 23. 11. 1961 v Budyšíně. Absolventka slavistiky na univerzitě v Lipsku. Nyní učitelka lužické srbskiny a němčiny na Lužickosrbském gymnáziu v Budyšíně. Publikuje verše v novinách a časopisech (Serbske Nowiny, Rozhlad).

Marko Dyrlich, narozen 27. 3. 1975 v Budyšíně. Absolvent Lužickosrbského gymnázia v Budyšíně, nyní student Vysoké školy pro hudbu a divadlo v Lipsku. Verše publikuje v novinách a časopisech.

Bogumil Hausman, narozen v roce 1956 polském Štětíně. V létě 1981 se přestěhoval do Stockholmu. Doktorát v Ústavu informatiky Královské technické akademie ve Stockholmu. Zařazená báseň je ze sbírky „*Chvíle zebrane 1991-1997*“, vydavatelství IBIŠ, Varšava 1998.

Norbert Holub, narozen 7. 4. 1996 v Jihlavě, lékař, debutoval sbírkou poezie *Zrcadlo pod jevištěm* (1989), dále vydal *Muž vymýšlející vejce* (Profil, Ostrava 1990), & (spolu s Luďkem Navarou, Sfinga, Ostrava 1995), *Cizí sonety* (Petrov, 1996). Publikuje v Roku, Boxu, Iniciálách, Scriptu, Literárních novinách, Tvaru aj.

Jan Krčma, narozen 24. 8. 1977 ve Zlíně, absolvent SPŠ kožářské ve Zlíně, publikuje časopisecky.

Jarmila Melichářková, 24 let, své básně tiskne časopisecky.

Beata Nastickec, narozena 23. 11. 1973, Worklecy, absolventka Lužickosrbské rozšířené vysší školy. Po studiu etnologie a psychologie na univerzitě v Lipsku pokračuje ve studiu sociálních věd, ruštiny a češtiny v polském Zhořelci. Verše publikuje časopisecky.

Jan Ondroušek, narozen 29. 3. 1945 v Hovoranech, původním povoláním výtvarník, texty vybrány ze soukromých tisků.

Katerína Rudčenková, narozena 12. 4. 1976, studuje na Konzervatoři Jaroslava Ježka. Publikovala v Literárních novinách aj.

Viki Shock, narozen 8. 4. 1975 v Praze, nyní pracuje jako asistent produkce v ČT Praha, textař a zpěvák skupiny Ironickej mozek, básně své i svých přátel vydává v soukromém nakladatelství THC Review.

Lubina Šenec, narozena 26. 10. 1976 v Budyšíně, absolventka Lužického gymnázia v Budyšíně, nyní studuje dějiny a sorabistiku na univerzitě v Lipsku. Publikuje verše v novinách a časopisech, knižně vydala sbírky básní „*Prěnje jejko*“ (1998) a „*Pjatik haperleje*“ (1998).

Lukáš Vlček, výtvarník, ludebník, verše tiskne v časopisech.

HRANICE 1991

Svůj zátylek měla ostře zastřížený
jako by byla s námi na Moravě
na úvodním závěrečném soustředění.

Kapitalismus měl právě svůj český pravěk
a my jsme se své krásné, vazké hleny
učili z nás stékat dle Zákl-Ř, však hravě.

Líbali jsme: dno mastných ešusů
místo její dojímavě jemné šíje
a každé ráno ve smrdícím poklusu
jsme se zbavovali upocené energie.

Nezbyla na nás už žádná řádná čísla,
jenom samé sudé + liché erární omyly.
Červená Markéta srpem prsů pivní výtok z čísla
a letní deště svojím Kriegem krýgly omyly.

Norbert Holub

SINGAPOURE 1995

Nebyla sice pravověrná Asiatka,
ale vyzývavě vzývala jen domácí, zvýchodnělé bůžky.
Byla pro ně schopna rozputat opravdová jatkou.

Vkradla se do pokojů domorodé služky,
vytáhla jí ze stolku kupírovací nůžky
a pronikla jimi přímo na tkáň.

Odstranila mu toho doopravdy hodně
a nakonec se také od něj
i sama definitivně odstříhla.
Spolu s ní zmizel i její hlas.

Mohl být rád, že zůstal naživu,
a když se zezdola zadíval zas na Šivu,
tančícího mnohonokončetinového boha,
začal se po pahýlech plazit k jeho nohám.

xxx

Barevné skříňky ustájených včelstev
vykonávají svoji denní, žlutou práci
jak moč rovnou do sněhů.

Ty zmrazky jsou i v létě čerstvé
a větrem zahmyzení racci
zobanem tvrdě narazili na něhu.

Oči po víčka zaslepěná medem
hlásí všechno - jako zprávy - sladce,
zaúmco všude venku je den
předplacený přičinlivým zrádcem.

A jak hořce hoří slaný med,
když uvnitř sejmě zlato, zaskví se a zshedne?
Když ne v noci, tak aspoň ve dne
se pod hladinu bez plamenů noríme...

Milan Richter

Stará mama Deutschová

opúšta jedného jesenného rána na samom konci storočia
otca Hermana, mamu Netu a dom v obci Dojč,
vezie sa kočom polnými cestami krížom cez lesy a polia,
aby sa v Uníne vydala za syna mäsiara...

Tak si ju
predstavujem, mladučkú pannu Jozefinu,
„farba očí modrá, tvar nosa rovný, zvláštne znamenia žiadne,“
ako zapísal do občianskeho preukazu
úradník Okresného veliteľstva NB v Skalici
o pol storočia neskôr.

Jej život mi uniká, prišiel som neskoro, cievy už mala
skôrnatené, bála sa o vnukov, obviňovala nevestu,
„chlapcov si zavrela v pivnici, šak ich tam zožerú myši,“
hoci sme pokojne spali v detskej izbe...

Medzi vojnami
vydalá obe dcéry, synove frajeryky neboli nikdy dosť kóšer, muža
pochovala skôr, než musel do transportu. S vnučkou a synom
prežila pogromy v sereďskom tábore, dcéry, zaťovia (ani vnuk Harry)
sa nevrátili z poľských lágov... Prašivá vojna, v dedine
sa nikto necítił vinným.

Sily ubudli, statok, zem pýtali opateru... Jozefína privolila,
syn sa smel oženiť, sám na prahu staroby.

Pamäťom sa
na starú ženu, večne v posteli, dlhé šedivé vlasy,
ktoré jej rozčesáva naša mama. Pach stareckého moču,
štiplavý zápac hnojovky, čo pretekala dvorom,
otec v rajtkách a vysokých čižmách, dýchavične ju pozoroval,
veľkú židovskú matku, ktorá v závanoch plného vedomia,
podopieraná vysoko podostlanýma poduškami,
obklopená vnúčatami a susedovie deťmi,
držala príkazmi na uzde všetok život
a smrť,
čo sa obšmietala okolo jej izby, domu, stodoly,
preoblečená nakoniec
za konfiškátorov zemiakov a obilia,
tie prvé trestné komandá
mojej doby.

Uprostred noci, na kraji vesmíru

ucítil si veľký prieval, ľah ticha,
ktorý stáhoval kamsi do hĺbky...

K mŕtvym... Veľká samota zdržiavala,
filtrovala obrazy, tváre, slová,
odmietala krik a plač, zbraň slabých,

samota, samotka osudu, alebo čriepok
zrkadla, v ktorom vidíme ako v záhade?

O roky mužnenia okradnutý dobou,
čo rozdávala údery - bol si nesvojprávny,
smrť poručníčka fízlovala dierkou,

ktorú si z druhej strany plnil semenom,
ktože poráta potraty v mínovom poli života?

Uprostred noci, skrčený v kúte vesmíru,
čo uniká čiernym dieram zabúdania,
ucítil si mocný stisk svojich mŕtvych,

hovoril, plyn si a v plyn sa premeniť, slzotvorný v oku cyklónu, plyn stvoriteľ...

Drvený kameňmi doby, čo rozdávala hroby,
vídal si lásku iba kľúčovou dierkou,
horúcou rukou si rozpaľoval kľučky

zamknutých dverí, veriť, že vidíme
v zrkadle, v záhade, až potom tvárou v tvár?!

Zmar-dar. Držíš tú röntgenovú ruku ako kľučku
a bojíš sa stisnúť...

Planéta Hope

(ako ju nazvú naše deti)
obieha okolo hviezdy Sarakolis
a vedno so Zemou sa rúti
čierňavou, kde nemo vybuchujú
supernovy a bieli trpaslíci
sa prepadajú do seba.

Planétu objavili vedci
nedávno, kedy nás objavila ona?
57 rokov k nám, 57 rokov nazad,
storočné žmurknutie svetelného oka...

Vedci jej dávajú veľkú šancu na dvojníčku
Zeme. Má atmosféru, teplota vzduchu ako u nás,
jej hviezda veľká ako naše Slnko,
má všetky predpoklady na život.
57 rokov tam, 57 rokov nazad,
dva kmity na krátkych vlnách lásky,
a storočie sa pominulo.

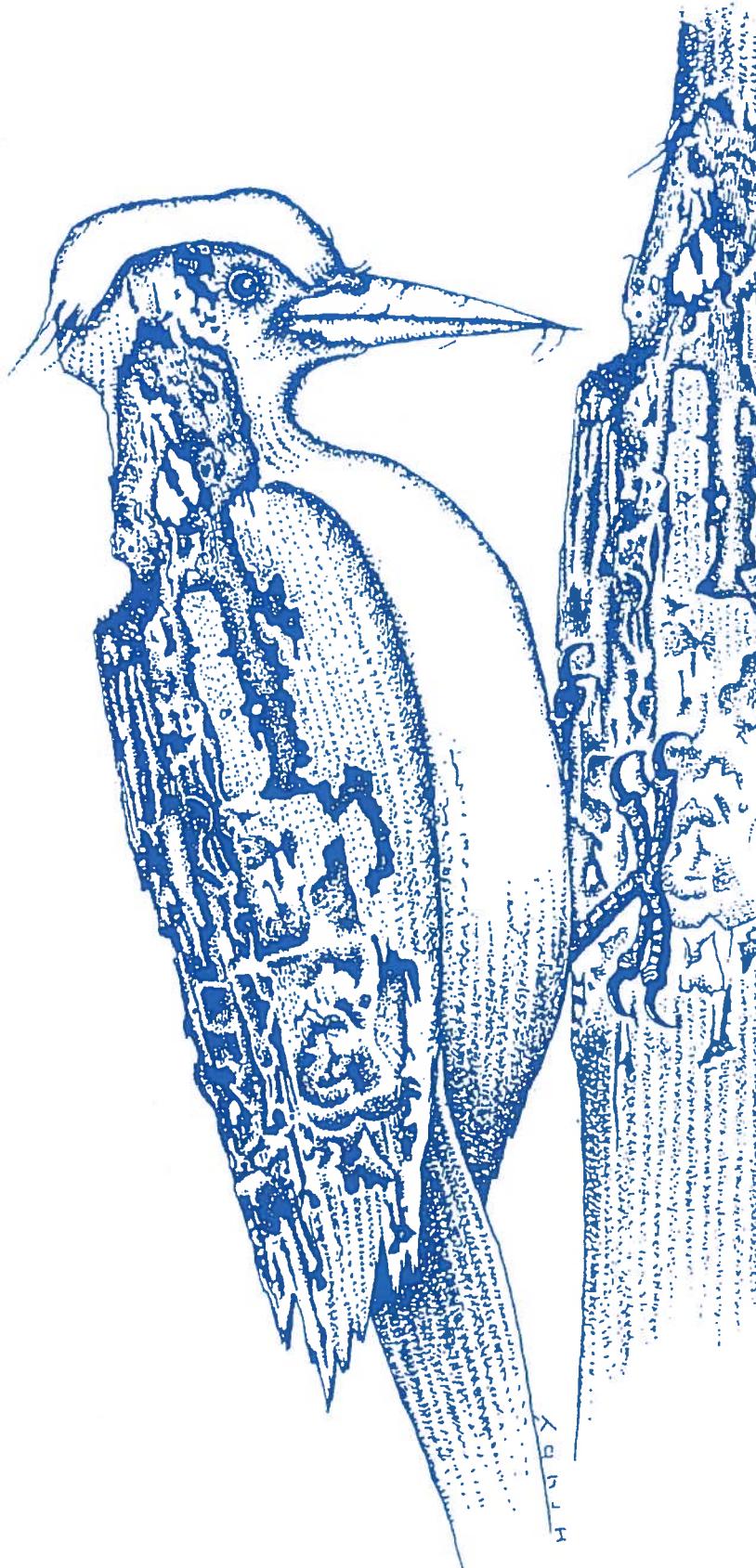
Tvoja dvojníčka leží pri okne dokorán,
na sietnici oka hmlistý belasý bod...
Môj dvojník si na monitore približuje
chumáč modrého tepla uprostred ľadovej tmy.
Vzdialenosť od seba na pätnásť minút chôdze,
dávajú šancu nádeji, ktorá predbehne aj svetlo,
aby sa naplnila: *nebyť sám, nebyť sama...*

Čo ak je 57 svetelných rokov pre nich
menej než pätnásť minút chôdze?

Podľa ľahni si pod amfiteáter nocil
Táto planéta nám dáva nádej,
že jeden druhého nakoniec
predsa len nájde...

Aj keby mu to malo trvať
sto rokov tmy.

12. novembra 1998

Jan Ondroušek

•
MĚKKÝ VEČER HLAĎÍ
ŇADRA SCHIZOFRENICKÝCH VESNIC
VYBUCHUJÍ PODZIMNÍ KEŘE
VE TVÉM KLÍNĚ

•
OPILÝ NÁMOŘNÍK MNE ZVAL DO BYTU
POJď BUDU TI KECAT O ČERNEJCH ŽENSKEJCH
A JÁ ŠEL POSLOUCHAT
JAK V ZEMI NIKOHO ŽÁBY VOLAJÍ A VÁBÍ

•
OVEČKA MÝCH MYŠLENEK OBÍHÁ TVŮJ
SEDACÍ SVAL

•
JEN RYBA S PSÍMA OČIMA TO VÍ
ŽE DÍVKA SE SKLÁDÁ Z PRVNÍ NOHY
A Z DRUHÉ NOHY
JEN RYBA S RYBÍMA OČIMA TO VÍ
ŽE DÍVKA JE KRÁSNÁ OD ZUBŮ DOLŮ

•
JAKO POPÍNAVÁ ROSTLINA SE OTEVÍRAJÍ NOHY
MASOŽRÁVÝ KVĚT POHLAVÍ
TIŠÍ MYŠLENÍ JAKO BOLEST

•
UNAVENÁ DÍVKA V RŮŽOVÉ PODPRSENCE
ZÁDA JSOU POLE
NA MEZÍCH ROSTE ZRADA
ZA DVEŘMI ČEKÁ PROVINILE DĚTSTVÍ

•
PADÁ RYTÍŘ GALAHAD
Z PŘÍLBY SE ROZLÉVÁ RŮŽOVÁ ZÁŘE
VE VYPUŠTĚNÉM RYBNÍKU
ŠUSTÍ OFELIE VLASY
JE NOC PRO TATARSKÉ NÁJEZDY
SMUTNĚ VÍNO ROZPÍJÍ OČI
ZADÁVENÉ OČI ZKLAMANÝCH
NĚKDE TADY MUSÍM BÝT JÁ

•
VE SMRKOVÉ ŠKOLCEZNÍ KLINKÁNÍ KLEKÁNÍ
TRHÁM SVÉ BLEDÉ PODKOŽNÍ PRÁDLO
A VYKŘIKUJI JAKO KYDÝCH VĚDĚL

•
KAM ODLÉTAJÍ POTOKY
KDE NA TVÉM TĚLE NAJDU MOŘE
NA CO VADNOU PTÁCI
SVLÉKEJ SE POMALA PROSÍM TĚ
SVLÉKEJ SE POMALA

•
VŽDYCKY NĚKDO NĚCO ZAPOMEME ŘÍCT
TAM NECHOĎ TAM JE SMUTNO
JAK SMUTNO
JAK JE TI
JE TI DOBŘE
PROČ DOBŘE
JAK DOBŘE

•
MĚSÍC JE KŮŇ
PO VEČERECII RVE SE S ČERNOU DÍVKOU
O UDIDLO
NA LOUCE PLNÉ SRAŽENIN SLOV

•
VŠECHNO TO KONČÍ LÍBÁNÍM PLNÝM SEKYR
JEDOVATÝMI NOŽI PLAČE
ZATÍMCO BÍLÝ POSTILION VYTRUBUJE
NA KLÍČNÍ KOST VLASTNÍ NETERĚ

•
U ZDI LEHÁVAJÍ SEBEVRAZI A MILENCI
A ZARPUTILÉ OČI MNICHŮ
A BÍLÁ ŇADRA
PROČ SE NEOPALUJEŠ NAHÁ
ZEĎ HLÍDÁ TUPÝM POHLEDEM
LÍBEJ ŇADRY SAMOTU TMY

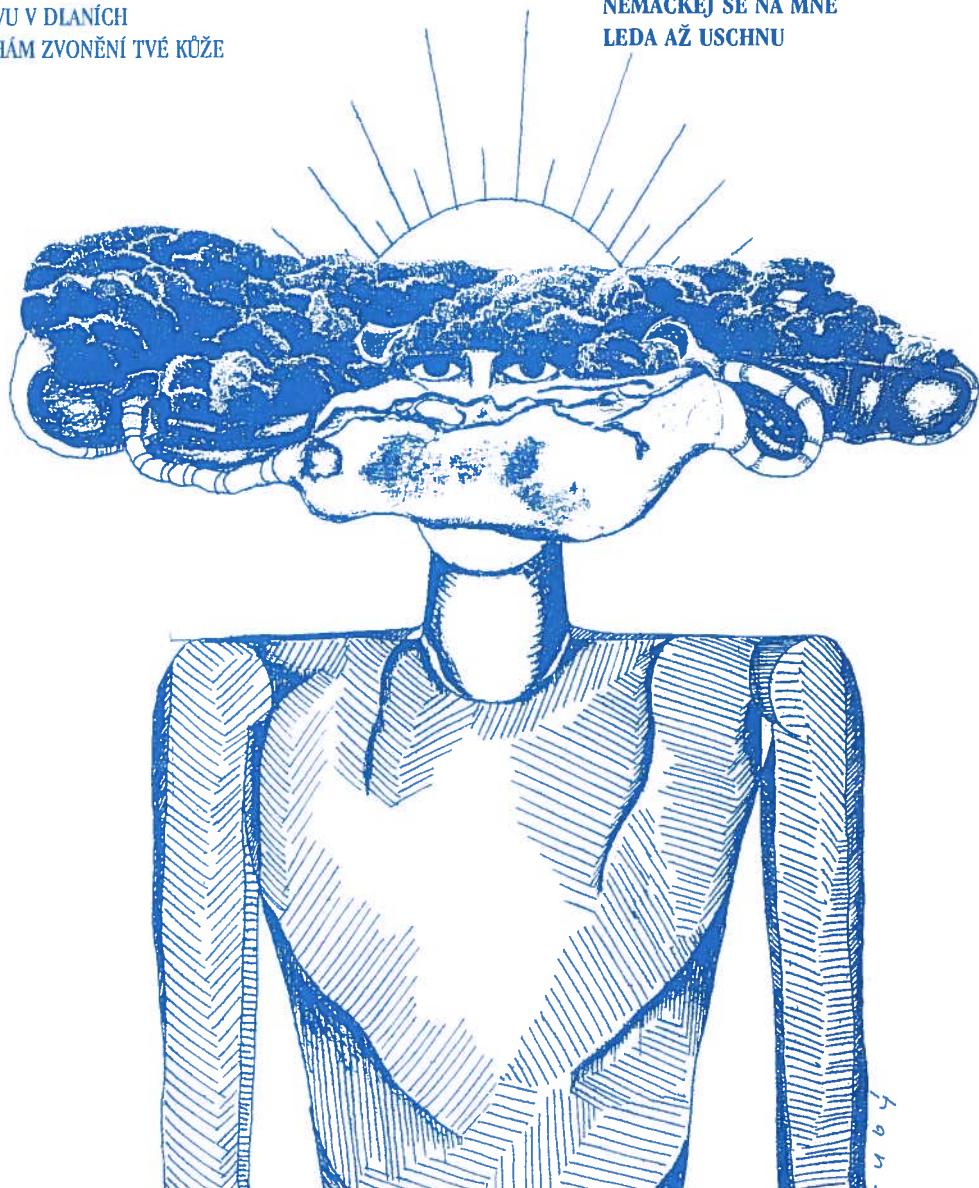
MOKRÉ KMENY BOROVIC
MAJÍ NĚCO Z TVÝCH NOHOU V ČERNÝCH
PUNČOCHÁCH
STOVKY NOHOU V ČERNÝCH PUNČOCHÁCH

Vrací se holub s dívčím břichem
v rozpuku
jako nenadálá zpráva
jako lavina zabíjející letní ovce
a modré pastýře
kočky na střechách brouzdaří v zurčení
držím hlavu v dlaních
a naslouchám zvonění tvé kůže

V POLEDNE VIDĚL JSEM MADONU
JAK SE OPALUJE NAHÁ
Z MRAKŮ SE SPOUŠTĚLI STŘÍBRNÍ PAVOUČI
SPERMIE PÁNA

VYJ LÁSKO SMÍCHEM HLÍDAČE STAROBYLÝCH HODIN
DUŽNATOSTÍ MLADÉ DĚLOHY
ŠUMOTEM HOŘÍCÍ TRÁVY
ELEKTRIZUJÍCÍ VYKOSTĚNOSTÍ DÍVEK

NEMAČKEJ SE NA MNE
LEDA AŽ USCHNU

Miroslav Kouřil

JAK VYPĚSTOVAT POLOBOTKOVNÍK

Za podmračeného podzimního dopoledne
zasadte černé pánské polobotky
do hlíny ani nemastné
ani neslané
Záhonek vydatně pomočte
Na jaře vyroste útlý kmínek
tvrdý jak podrážka
Na něm pět černých tkaniček
s nápisem
Velikost čtyřicet dva

ZPRÁVA OD JEDNOHO BEZDOMOVCE

Dnes jsem nedrbal ale dostał drobovou polévku
Dnes jsem nedrbal ani nedostał drobné
Dnes jsem nedrbal ani nedostał drobné
Dnes jsem nedrbal ale dostał drobné
Dnes jsem nedrbal ale dostał drobovou polévku
Dnes jsem nedrbal ani nedostał drobné
Dnes jsem nedrbal ale dostał drobovou polévku
Dnes jsem nedrbal ale dostał drobné
Dnes jsem nedrbal ani nedostał drobné
Dnes jsem nedrbal ale dostał drobné
Dnes jsem nedrbal nedrbal nedrbal

- vejci se
rozkríkl na párnvi
lear stárne
nemluvňaty
- na polní
cestě *teplý* nábytek
nejsem sám
masturbuji
- mám to
štěstí být slepicí
ještě *před vdovou*
mohu vejce
- vzpomněl jsem
si *všude jsem usnul*
jablko nelze
vyléčit
- překlady
zavánějí *vycházím*
z písma sytý
nezvracím
- na patologii
v koutku duše
hnízdí *pěnice*
děvín
- co myslíš
poprchávalo *toho*
času i z prázdných
rukou
- zapomněl jsi
jak vypadáš vzal
jsem *tlustou knihu*
za ženu

xxx

Noc supí únavou
a na koupel hvězd
už nepřispívá více
Vleže jak Římané
vyfrkává vůni vrbecké slivovice
a vzpomíná
na staré dobré časy
kdy ještě byla panenskou temnotou
a harašila s vánky a uragány
a vše jí bylo jasné
Ted' už raději jen poslouchá
a zívá únavou a nudou
Zírám do ní
A cítím
jak matka noc
kapku po kapce
ztrácí tmu Své mládí
a kroutí se dnem
zhasínajícím zrcátka nehtů
ztrhaných děvek
všech světových stran
.Ježíšmarja, Jane, mě ráno
tak strašně bolí záda,
že lezu schody pozpátku," řve
pan Jakuba do zbytků
supíkovického nocturna
skrze zprisvitnělé
černé kombiné
Je den
A tupo
A je mně všelijak
A tak lezu schody pozpátku
jak Henoch
vstupující na nebesa

Pozvání na opilku

Pojd'Ka
V zlomeném klíči
hedvábný film kuličkaté bříško človíčka
NaKa
Další ráno pro sekerekaté oči
kopečky kopce tvrdých Vrbčanů
DejKa
V rozblázněných bláznech bláznům
bláznovství
VemKa
zrnko atomu do nosní dírky
a vysmrkní únavu

Kateřina Rudčenková

Ludwig

(Praha 1998)

I Ludwig

Vše je načichlé kouřem

Muž prorostlý
masem a vousy a slovy a slávou a přeludy

Jako dým stlačený v kmenech stromů
těkavost ve větvích

Ludwig tu chybí
na dvoře doráží tma do dveří
okna se sypou
z kamenných zdí lomu
zní chrchlání a chrapot
dotírajícího stáří

II Hříchy

Jest jedna plocha v světě
na které všechno umírá
po té jde on,
a na jiné se svíjí čekající,
po té zas já jdu, sama.

Musí být někde tady ve tmě
plocha lámaného skla
co temně probleskuje do ticha
na které vine se
co touží k sobě lnout.

Tam kde je tma se jenom hmatá
a také šeptá snad
tam jdou spolu ti
co navzájem si donedávna
byli zapovězeni.

Tam kde je tma se jenom hmatá
Tam za oponou dějí se
strašné a přehluboké hříchy.

III Tam, kde jsme spali včera

Tam, kde jsme spali včera
uléháme dneska znovu

Ještě si před usnutím
výkouřit doutník osvědčené značky

zaplnit pokoj kouřem
nevidět na sebe nemluvit spolu

nechat si zdát o jiném místě
s jiným doutníkem a s jiným tělem

IV Vím, kde

Vím, čím se zachvívají listy
vím, odkud se bere strach a odkud vzlyk
znám to tiché místo mezi stromy

Tam, kde se nejvíc cítí opuštěný
i jen pták co vysoko se nebem mihne
tam, kde se voda zkálfí i za jasného dne

tam žijí. Zvířecí a němý
zvířený touhou po čemkoli
neb já jsem všechno, co je prázdné

Neb já jsem bolest
rána plná krve
ze které pije den, jenž nemá přijít

V Zdá se

Zdá se mi, že domy vybělují
anebo šednou
že stále hůř hledám někoho
jen k mlčení
a že je pozdě

Váhavé struny nahých houslistů
roztrženými smyčci rozeznělé
stále dokola táz slova
tytéž melodie
kamkoli vkročíš

VI Thea

Thea nám přinesla čaj
vyměnila popelník na stole
za křišťálový

Velká potřeba komunikace
Nepřehledná společnost
*I would like to meet you
about four*

Kdosi o tichu
Kdosi o samotě žvaní
Nikdo o tom doopravdy nic neví
Toto je ticho Toto je samota

VII Jako by vedle...

Už nechci nic
a už nic nečekám

Kde rozrušený dřív
tam nyní jen prázdně polykám
a povzlykávám

Je smutno prázdnému
smutněji lhostejnému k tomu

Jako by vedle něco hnilo
Jako bych žil kdesi vedle sebe

VIII Ludwig posté

Prohlubují se tyto otvory
a bolí.
Zdali se ještě spatříme
mezi futry jakých dverí
mihnutím v jakém ději

Ale ovoce zevnitř shnilé
v křehkých ulitách
se drolí
lehkým zavaděním
tenhle vyvanulý trik:

Posté se otočit a odejít
po téže replice
on - větve sedrané
já - listí zdrženlivé k jeho povislé
a rozkývané nahotě

IX Je po všem

Zase se příkrádá dávná touha
jak horká višeň ze tmy

Když chceme zvýraznit chvíli
zpomalíme gesto

Přijde-li? Vrátí-li se? Ne.
Jen sten se láme v zajíkavém tichu.

Podium které umlkne
opona zpráchnivělá
v podlaze dřevo rozpukané
hlediště vpadlé v zem

Pohledy záhvěvy sterá mihnutí
jež nelze přivolat zpátky

X Elegie usmíření

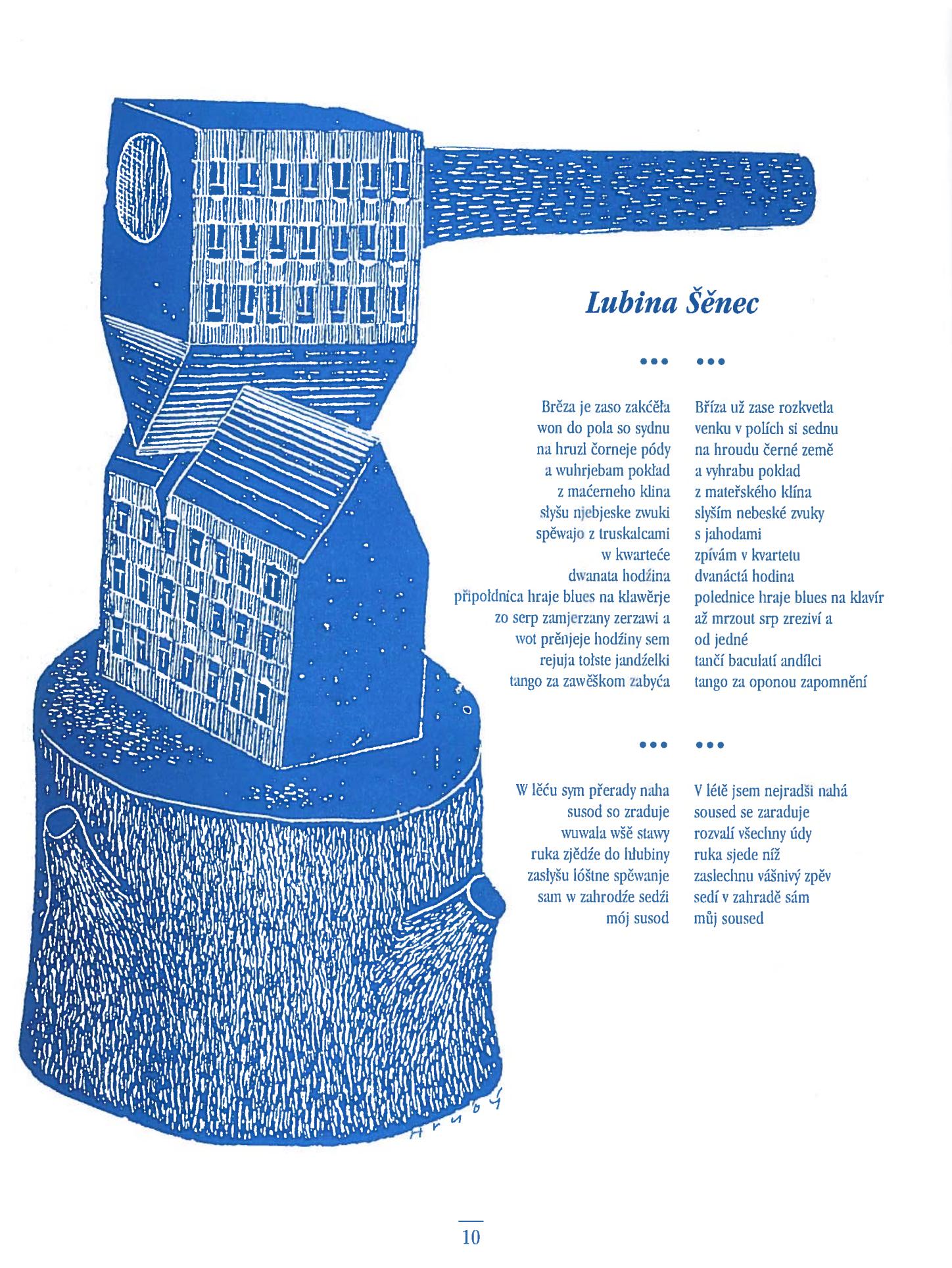
Tak rozedrán se lámu do ticha
jsou skla tu zakalena ve tvých dveřích
v nichž se siluety mých gest
procházejí sliněm, rozdrobeny
do jisker temně modrých i žlutých

Lámu se ale neodezním
lámu se ale nesmyt z tvých řas
se ještě pozachvěji
nerozpráším se

Snad jsme se ani neviděli
snad jsem tě omamnými stvoly neobehnal
když jsem tě nejprv prorost chvatným kořenem
snad zahanben tu nyní v tobě nerovnělám
něčím co jsem dříve nemoh slibit

Sama se svlékáš do krbu kladeš své tělo
jak šátek v rozloučení rozevlátý
sami se najít sami se rozcházet
nezměněni stále s marnou touhou na rtech
stále odhadlaně nakročeni někam za sebe
moci tak začít ještě jednou nic by se nezměnilo

Byla to jedna z mnoha cest
jediným možným směrem

Lubina Šenec

• • •

Brěza je zaso zakčěla
won do pola so sydnu
na hruzl čorneje pôdy
a wuhriebam poklad
z mačerneho klína
slyšu njebeske zwuki
spewajo z truskalcami
w kwarce
dwanata hodžina
připołdnica hraje blues na klawěrje
zo serp zamierzany zerzawi a
wot prěnjeje hodžiny sem
rejuja tofste jandželki
tango za zawěškom zabyća

Bříza už zase rozkvetla
venku v polích si sednu
na hroudu černé země
a vyhrabu poklad
z mateřského klína
slyším nebeské zvuky
s jahodami
zpívám v kvartetu
dvanáctá hodina
polednice hraje blues na klavír
až mrzout srp zreziví a
od jedné
tančí baculatí andělci
tango za oponou zapomnění

• • •

W lěču sym přerady nahá
susod so zraduje
wuwała wše stawy
ruka zjédze do hlubiny
zaslyšu lóštne spěwanje
sam w zahrodé sedži
mój susod

V létě jsem nejradší nahá
soused se zaraduje
rozvalí všechny údy
ruka sjede níž
zaslechnu vášnivý zpěv
sedí v zahradě sám
můj soused

Měrana Cušcyna

... ...

wo chwilku mjenčenja če hišče prošu prjed hač z hibnjenčkom womjelknješ a njeměrnou čišinu přisudžiš	ještě o chvíliku mlčení tě prosím dříve než ustaneš s pohyby a tichu přisoudil neklid
---	--

... ...

do moje kože moluješ wołmjane jehliny z cunim česakom majkaš włosy sonowiny rymuja hrónčko wo raju naju nahadžíje	kreslīš do mé kůže vlněné bodliny něžným hřebenem laskáš vlasy snoviny skládají bášeň o ráji naší nahaděje
--	---

Beata Nastickec

smjerć	smrt
smjerć ma zastrašnje himpotatu nohu zo ju hižo spóznaju zdaloka a jej wućeknu so jej wusmějo ale kak doňho hišće...	smrt má příšerně zchromlou nohu poznám ji už zdaleka a uteču jí vysměju se jí jak dlouho ještě...

Marko Dyrlich

... ...

Wóćce scipa ta Marata dých jéry zwjerćena emocija meta šery wótrej ruce Esawa	Do očí šípe Morana dech trpký zvrácený cit šedý kov ostré ruce Ezaua
--	---

ŽRAWY ZERZAWC ŠRUB

Naškaranu puščinu běží woda sylzy drasta serbska bojazliwość hory módré swětle brézy	Štvána pouští běží voda slzí srbský kroj obavy hory modré světlé břízy
---	---

PŘEZ KRAWE WOKNO

NĚŽNJE WUJE LUD

Čerń jětřenje
mazany prysk
koža wuhlowa
džěćacy stysk

Dudaim
ak ak <http://www.chór>
jehnjo bože

ZHROMADNOSC W PASLACH
ECSTASY CHEMÍJA
debilny wobraz
Francis Bacon

Do očí
šípe Morana
dech trpký
zvrácený cit
šedý kov
ostré ruce Ezaua

ŠROUB OŽRANÝ RZÍ

Štvána pouští
běží voda slzí
srbský kroj
obavy
hory modré
světlé břízy

KRVAVÝM OKNEM

NĚŽNĚ VYJE LID

Trn hnisání
špinavý proud
uhelná kůže
dětský stesk

Dudaim
ak ak <http://www.chór>
beránek boží
SPOLEČENSTVÍ V PASTI
EXTASY CHEMIE
debilní obraz
Francis Bacon

... ...

Šula cyrkej domizna
posledni črjopjenc džěčatswa
Jakub Zejler Čichi Handrij

Tekkno Tekkno

W muzeju Serb plěsnivý młody krawjacu lubuje staru nekrofilnie Z horlivym wóčkom zbita na kříž serbska mać rodženy jandželk slepeho zboža	Ščerjo rozrubnje synej nop šlužownik knježerstwa 1 000 lětny serbski flop
--	--

Tekkno Tekkno

Škola kostel vlast
poslední střípek dětíství
Jakub Zejler Tichý Handrij

Techno Techno

V muzeu plesnívý Srb mladý miluje krvácející starou nekrofilně Vášnivým očkem je na kříž přibita srbská matka zrozený andílek slepého štěstí S vyceněnými zuby rozsekne synovi lebku slouha vlády tišícileť lužickosrbský flop	Techno Techno
---	---------------

Michal Šanda

Mississippi Joe

(vl. jm. Joseph Owsin Respert)

se narodil v Baton Rouge v Louisianě roku 1901 jako poslední ze čtyř dětí Murraye a Josephiny Respertových. V té době se už mezi rodiči začaly objevovat neshody, které vyvrcholily Murrayovým odchodem za prací do Greensburgu. Po dvou letech vzájemného odloučení, kdy se otec vracel domů pouze jednou do měsíce na víkend, si matka našla nového partnera, kornetistu Charlie Phelse. Od něho dostal Joe hudební základy. Mezi mnoha dalšími matčinými partnery byl i Phelsův rival, kornetista Son Ody. Pro Joeův hudební růst měl Ody určující význam. Přes den Ody s károu taženou mulou svázel na městskou skládku odpadky a večer hrál po hospodách. Ve čtrnácti letech začal Joe občasné vystupovat s jeho kapelou na pohřbech a tancovačkách. V šestnácti už byl natolik oslílený muzikant, že dostal první angažmá na parníku. Po měsíci dennodenního čtrnácti až dvacetihodinového hraní se vyčerpaný vrátil domů a dál pomáhal Odymu se svázením odpadků. Hned v následující sezóně však přijal nabídku bratří Wardových, vlastnících zábavní lodě Bonaparte. Roku 1919 získal místo druhého kornetisty v Tiger Brass Bandu vystupujícím na parníku - plovoucím kasinu - Eleanora Grey. V Tiger Brass Bandu strávil celkem osm let. Když na závěr sezóny 1926 kapitán Eleanory Grey muzikantům vyplatil na poslední zastávce v Braithwaite honoráře, zašel to Respert s kolegy oslavit. Na kohoutích zápasech však prohrál veškeré výdělané peníze. Poté, už řádně opilý, napadl majitele zvířetivého kohoutu. V nastalé bitce mu kdosí kladivem roztržil čelist, což znamenalo konec kariéry, neboť přední zuby jsou pro kornetistu nepostradatelné kvůli nátlaku. Po bezúspěšných pokusech se zubní protézou se naučil alespoň na kytaru. Zlomený a vyhasnutý hrával na nárožích Baton Rouge teskná blues o zlatých časech na Mississippi.

Alexander Cory

se narodil roku 1896 v maringotce na zasněžených pláních Kansasu cestou do Sedgwicku. Otec Leslie byl vaudevillový entertaíner a pianista u společnosti Hicks & McCabe, matka Edna alias Raspberry Doreen zpívala a starala se o účetnictví. Cory začal svou kariéru jako tanecník a stepař, později zaskakoval za otce u piana. V šestnácti už křížem krážem procestoval Ameriku a roku 1910 dokonce navštívili Evropu. Vrcholem jejich turné bylo vystoupení před knížecí rodinou v Monaku. Po vypuknutí 1. světové války se soumrakem vaudevillu Hicks s McCabem společnost rozpuštějí. Coryovi se stěhuje do New Yorku. Alexander získal angažmá v duálně nevalné pověsti na 145 Street v sousedství slavnějšího Knockin' Clubu. Mnohem větší příjmy než z hraní však získával od pasáků, za jejichž nepřítomnosti dohlížel na děvčata. Na desce piána měl nalepené lístky a když některá odešla s hostem nahoru na pokoj, připsal na lístek s jejím jménem čárku. Brzy nashromázdil dostatečný kapitál, aby mohl začít v menším měřítku obchodovat s pašovaným alkoholem. Někdy kolem roku 1925 rozšířuje své aktivity o distribuci heroinu. Ačkoliv měl původně v úmyslu heroin pouze prodávat, postupem času se stal svým největším zákazníkem.

13. 2. 1930 byl úklidovou četou ve stanici podzemky St. Nicholas Av v Harlemu nalezen neznámý muž černé barvy pleti ve věku asi 60 let, zemřelý na předávkování zatím nezjištěnou drogou. Podle coronerovy zprávy však celková tělesná zchátralost a opotřebení organismu je v rozporu s vynikajícím stavem chrupu. Další indicie zjištěné při bližším obledání nasvědčují, že se jedná o osobu podstatně mladší, odhadem 45-50 let.

Když zemřel, bylo Alexandru Corymu na den přesně 34 let.

Jessie Wofford

(Woodford?)

V únoru 1925 natočil v provizorním studiu firmičky Bray v Tupelu 10 písni. Na desku se dostaly až v 60. letech při bluesové renesanci a shonu po raritních nahrávkách. Víc o Woffordovi či Woodfordovi není známo. Dokonce není známa ani jeho podoba. Ve sklepě domu na 2741 Morris Park Av, depozitáři firmy Columbia, kam po zániku Bray v roce 1929 byly převezeny její materiály, si se existuje poměrně rozsáhlý archiv fotografií, které ve 20. letech pořídil nadšený tupelský fotoamatér August Respert, bratr Mississippi Joea, ten však teprve čeká v zaprášených banánových krabicích na zpracování.

Rag Dunbar

(roz. Christopher Boyd Dunbar)

Když Dunbarovi přečetli dopis od promotéra Harrise, v němž ho zve na sérii vystoupení v Rosa's Garden, namísto radosti první jeho reakcí bylo zděšení. I have not a rag to my back! *Vždyť nemám ani žádný slušný hadry!*

Přesto 24. února 1936 vyrazil Dunbar z Biloxi do bývalého Chicagu. Cestou na nádraží se však zastavil v baru na rozlučkovou partičku karet a vlak, u něhož na něj měl po příjezdu Harris čekat, zneškal. Když vystoupil na nádraží v neznámém obrovském Chicagu, byl Harris pryč. Že v dopise je i adresa Rose's Garden, negramotný Dunbar netušil. Ani že únor v Chicagu je něco úplně jiného než únor na slunném Jihu. Než ho ráno Harris konečně nalezl, po noci strávené jen v tvídovém saku, promrzl Dunbar doslova na kost. Omrzliny prstů bohužel byly tak hluboké, že už nikdy nemohl vzít kytaru do rukou.

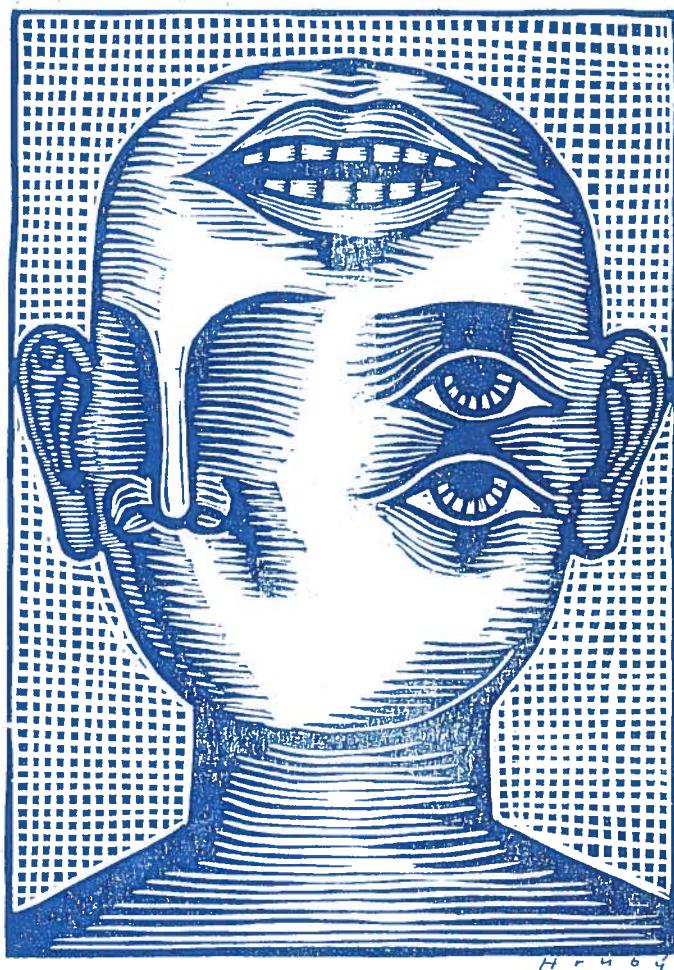
Singie Smithová

(roz. Leola Rion Nix Smith)

je jedna z prvních zpěvaček blues, jejíž hlas se objevil na gramofonových deskách. Vzhledem k tomu, že pocházela z rodiny akrobátů měnících týden co týden své působiště, bylo přesné místo narození už za jejího života prakticky nejistitelné. V dokladech vystavených roku 1918 ve Virginii je uvedeno Macone v Missouri. V manželství začínala jako provazochodkyně, když ale rodiče získali angažmá ve větším cirkuse Alfreda Knutse, kde byla i zvířata, přesedlala na dráhu krotitelky.

V letech 1920 a 1921 nahrála tři desky pro harlemskou firmu Okeh. Hitem se stal duet s pianistou Lonniem Motenem Haunted By The Blues. Její hudební kariéra skončila neslavně v den, kdy se v doprovodu svého cvičeného medvěda promenovala po 124. Avenue. Dokonce se s ním dostavila i do studia. Téměř půltunový šedý grizzly však několika máchnutí tlapou studio rozmlátil na třísky.

Z cirkusu odešla někdy ve 40. letech. Zemřela v zapomnění, roku 1952. Alespoň tak je uvedeno na prostém betonovém náhrobku na hrobě č. 14588 na Cemetery Hill, ve Fort Benson v Indianě.

Milan Hrabal

xxx

Protáhlý obraz
tvé tváře vychází
každé ráno
na již dobělené prádlo noci
místo zpravodajství
o stavu zázraků
v mémem životě

xxx

bývaliště
tak jsi pojmenovala všechna
místa na svém těle
kterých se dotklo cokoli mého
a bylo nám jak vlnám
v městském bazénu
když do nich skočí
nahá myšlenka

xxx

slečno pučitelko!
otočila se a usmála
otazníkově
obraznost rozkvetla hned
poté co vyrašíly ze školních lavic
tenoučké proutky
lískovek

Peter Meliš

xxx

jesus is
black

aj polia
sú zorané
do čierna

Milan S. Exner

Chodov na noční

Vrzající soupravy
nákladních vlaků
řvou do tmy
jak nadřený kočky
Hukot černýho potoka
toužící po životě
(copak potkani nejsou živí?)
Tikot budíku
kterej v pět deset
dostane přes palici

Krápe

A kapky olizujou chodník
a obaly od sušenek
a psí lejna
a rozšláplý vajgly
Můry láká
světlo baterky
při který píšu
v 0,57

Lukáš Vlček

Beskydy

Závratě z koňské něhy,
komíhání citojasných zvonců,
báň kulatá jak jablko.

Nad jitřními lesy visí předaleká modř
a bez šelestu křídel v nebi poletují
ticholíci ptáci.

Viki Shock

Dvakrát opakované řadro

Poslechni příběh slavíka co ončeml
Poznávej dvakrát opakované řadro
Krácej alejí plnou barevných užovek
a potkáš hroznýše se zlatým prstenem
Utrpení prší z nebe
Nenech se svádět krví zázračných bytostí
Nemá smysl hledat symboly v slátaninách štěstí

Den poté

Lesy jsou dnes plné sloupů a oleje
a všichni křičí: Ukřižovali nám kance!
Ukřižovali nám kance!
V dálce se plahočí umírající vichřice
Těhotný popel pláče v kapkách bolesti
Večernice se rozpomíná na své mládí
když přehodnocuje své prchající půvaby
Ach... tyhle obyčejné války
Erární dusno v ponožkách!

Ohňostroj

Jsem zdolán svými zvláštními představami
Všichni tančí ve svých upřímných maskách
Karneval chorých ze země zázraků
Andělé se libují na slabinách
a otálejí na křídlech potěšení
Ohňostroj snově reality stříká měsíční svit

Dalibor Podaný

xxx

za přítomnosti
minulých životů tohoto života
vyslovuje ticho hlasitě tvoje jméno
jistou že na duši pro tebe
zbytečně a marně prostírám
svoje srdce

Jan Krčma

Stopy

Začtena v Paměti vrásky
nohy se zvedají
v kročejích

odkudsi zdaleka
slabounké úpění...

nelze nic změnit
osud nálezce
dávno objeveného
vás čeká

Vánek

Podat si ruku
s čirostí hlasu

s pocitem povděku
nakrátko nořit se v čítelnu

aby pak ve vlnách
směrem Tam
paluba stála na mně

Jarmila Melichárková

Oka mžiky

I.	II.	III.
Čas	Kousek dál je cesta	Na nádvori
Napospas	Jenom malý	Oheň hoří
Pospas?	Kousíček	Uplynulo
Pospat si (né Pospas)	Než se otočíme	Kilo času
Přes	Bude svítat	Oheň nehoří
Čas		
IV.	V.	
Je med	Topí se ruka	
Je pelyněk	Ukazuje dům	
Je květ	Lechtají řasy	
Je katyně	Dech tají	
je po vině?	Asi?	

Bohumil Bakalář

Vodnář

Jak končil příběh příběh' pes.
Rod: Norník hrobní,
jméno: Exitus.

List o prohlídce mrtvého.
Přes hrubky hrůzy
psaní drkotá.
Průvodka ke klinické pitvě
a Propouštěcí zprávě;
5 kByte slov a 0 Byte slzí -
rukávem hrudníku tepe černá káva.
Kopírák naruby,
vše jenom z vnitřní strany.

Noc nesrážlivé krve.
Svitání zornic bez reakce,
už vím, proč to tak mělo být:
To dítě, které umřelo,
mi vzalo lhostejnost.

A od té doby,
v tom čase na rozmyšlenou,
slýchám své ticho plašit psy
a hledám živou vodu.

Miroslav Briück

Vážny pokus o rovnováhu

Leto je čiastočná strata pamäti
Takže viem len niečo
Slovo pred narodením
múry ešte aj po smrti
medzitým tvoje telo
jediné a posledné ktoré máš
preto tvoje dlane
musia byť hladké a svetlé ako kolajnice
ale lampa sama nepadla k zemi
ani tvoje slnečnicové šaty
sa samé nerozvoriли ako ovocný dvor
Tma nás pritiačila k sebe
autobus celý vo fialovom
už premáha spánok
ostala po ňom len kamenná mláčka nafty
ktorú si nechávam na privoňanie
aby som nezaklamal
a hlavne zabudnime na slepú nenávisť
čo chodí denne po žobraní
lebo túto noc spadne
maskovaný parašutista jesene

A jeseň je krvácanie smerom dovnútra

Orientečná mapa na zimu

Breh klže po hladine
nie si jediný kto si pamätá
zamatové zívnutie trávy
diamentovú dokonalosť nôh
neverného motýľa na hrane kvetu
Rybie oko miesto pri dne tuhne na
nebi
ale nečuduj sa
dnešný cirkus je predsa neodolateľný

Nie si jediný kto zaplakal
nad hlbokým posolstvom odmlčaného
čaju
hlavne ak správa vôbec prišla
a ty sa neomylne vrátiš
k bielemu stolu so sviecou
k neotvorenému listu
na cintorín
s pohostinne otvorenou bránkou
ktorá je zhrdzavená a píska
ale podozrivé mi už nie je nič

Libor Martinek

Jak správně číst báseň

Wojciechu Siemionovi

V mládí -
s chmýřím na bradě
a s rozpaky
schovaný za oponou
poslechem mistrů
slov a gest

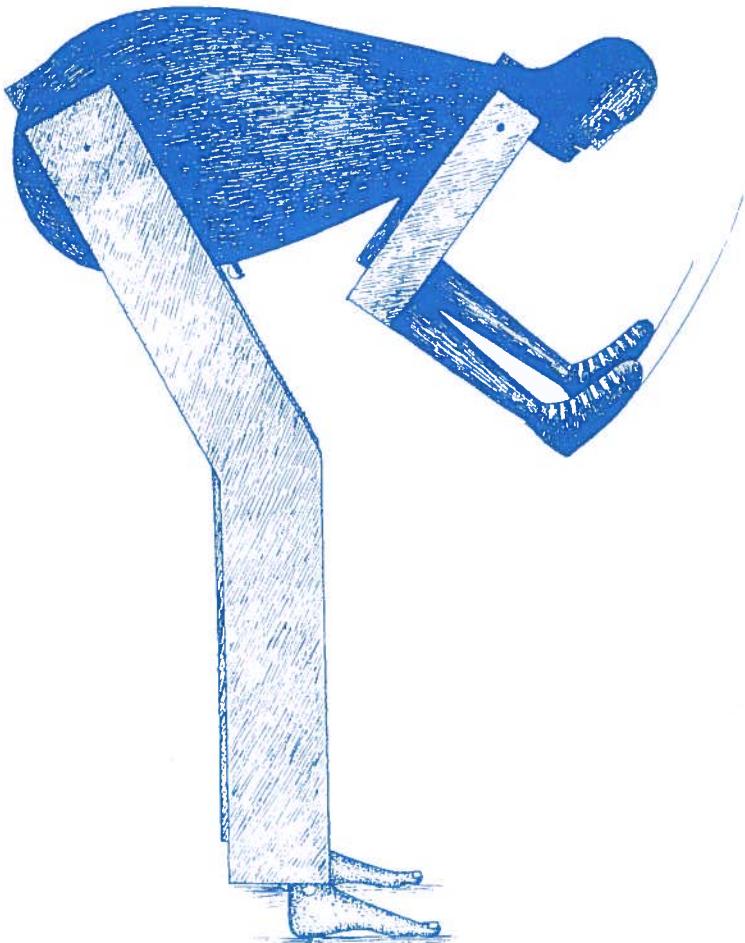
V stáří -
když už člověk prošel
zákrutami spirály osudu
když jiní stojí za oponou
a naslouchají s úžasem
vlnivým hexametrem Mickiewicze

Nyní -
když jiným běhá mráz po zádech
a naskakuje husí kůže
zatímco v sále znějí sloky
Witolda Hulewicze
teprve nyní vidím
jak správně číst báseň

S dlouhým měkkým „i“
ve slovech víra a Wilno
S bolestivým výkřikem
deroucí se z hrdla hluchého
Beethovena -
toho oslnivého architekta chrámu
paní Hudby dobývajícího kvádry
z velkého pohoří masivu Zvuku

Ale možná
možná že teprve v noci
kdy vstoupí do Vašeho domu
partner paní Hudby a otec Zvuku
tajemný pan Ticho
rozeznějí se ve Vaší myslí
verše neviditelných andělů
v řeči které rozumíte jen Vy -
Mistře

Ale jak správně číst básně
složené okřídleným chóristou -
to se nikdo nikdy nedoví

Bogumil Hausman

Místo úvodu

Nemám rád úvody, nejradiji je
nečtu. Úvody jsou polhřebním průvodcem
před autorovou tvorbou. Úvod dokazuje,
že poezie má střeva, která lze
vyprat, usušit a vyžehlit horkou
žehličkou nastavenou na lidi, data a
místa.

Poezie je v Tobě dříve, než sáhneš po této
sbírce. Moje básně jsou jenom zrcadlem,
v kterém se můžeš uvidět. Vznikly tehdy,
když „...andělé se rty bílými od modliteb
chvíli jdou tak, že drží krok“.

Překlad Libor Martinek

glosy • recenze • zprávy • anonce

(1 9 1 9 - 1 9 2 8)

T O R R EIFFEL *Guillermo de la Torre*

Zde je má báseň na počest věže
Eifflovy věže
abstraktní věže
věže světa

Já Torre z Madridu
nad zvonici Santa Cruz

Starý zpěv rozkvětlý křídly
zvedá se nad vrchol všebo

Poslyšte letecký rytmus
motoru mého slova
jež zpívá a bruslí v azuru
a krouží okolo věže

atmosferická perspektiva

věž
olbřímí strom
pavouk nebes
jezdyně vzduchu
elektrický pták
mechanický člověk

kolmá alegorie

paprsky záře blesky
vzpučení simultánních krajin
mosty na švihadlech skáčí
přes Seinu

Potopené zvuky
Kejkříštv barev

dynamická apoteosa
vibrující hádanka
vulkanické věže

nad pobylivými ulicemi
opojení lidé
= jako v kaleidoskopickém obrazu
destruktora Delaunay =
zkroucené domy

Básniči nejlepší
madrigal kladli k nobámu tvým
ó věži Eifflova
„přívalná palmo“: Cendrars
„pastýřko mostů“: Apollinaire
„kytaro nebes“: Huidobro
„symbola vlivěství“: Beauduin
„orgáne Trocadera“: Goll
„vrbači paprsků“: Soupault

TS H

anténny jásař
a duše věží
napříč kovovým masem
vyměňují svá syntetická slova

od polu k polu

můj duch se vrhá
do elektrického vzdachu
věži
vrtyče času
gymnasio prostoru
raketový signál
stoupajících intencí

Vlivná vlajka vlající
Sluneční reflektore
nevýdaného filmu

Ó věži blásko
tvé oči oblašují tělo Paříže

Věži zakuklená a muhotvárná
dcero Protea
kolik tváří jsi nám odbalila
za druh války
a mořských nocí

Věži západu
Kompase estetických proudů
Linie lyrického rovníku
Duhové spektrum
Divadlo věčné novoty
svislý šípe
vůdkyně nového ducha
ó hromosvode krásy

Přeložil Jiří Mašek

Při vyhledávání těch, kteří významným dílem ovlivnili „chod“ české poezie 20. století (zde desetiletí 1919-1928), redakce Psího vína narazila na básníka Jiřího Maška (1905 v Ohrazenicích u Turnova), povoláním soudnho auskultanta, autora sbírek Žaltář (1929) a Žalu věrného (1940), epigramatika a překladatele. Básní „na počest Eifflovy věže“ chceme poukázat na zdroje, z nichž česká poezie v době meziválečné čerpala, jak silně - již tradičně? - byla zasažena importem nejen myšlenek, ale i cizí jazykovou výbavou...

glosy • recenze • zprávy • anonce

1 9 1 9 - 1 9 2 8

Oblíbeným druhem tehdejší literární zábavy bylo i zveršované „šlehnutí do vlastních řad“:

Starší dluhy

*Sedí Nezval na komíně,
čítá v svojí Pantomimě,
plodný více nežli kdysi,
ale pouze na Nápisy.*

Ó, Štorch-Marien

*Plody své vydává bravě,
at' kritika si všímá:
jak může mít v hlavě,
kdo má za ušima?*

S poválečnou euporií pro všechno, co se „vroutililo“ - se značně obdivným až zalykavým vztahem ke skutečnosti nazývané moderní -, uvolnil se nejen slovník, ale i rým: jak bohatě se střídá rým chudý a neúplný resp. asonance s rýmem bohatým (prs-slez) apod.! viz úryvky z **Maškova Hamleta**:

...
Ale dnes pátek je - pije můj sladký muškát
oblohou voní voní modré jak fialka
pod loubím vůně té bláhově budu šuškat
snad láskou zalknu se však nezalkám
Ale dnes pátek je tropte si ze mě šaška

...
tvůj plavý vlas ve splavu noci splývej
tvůj žhavý hlas vonící datlema
zvuč a zpívej
píseň prvního setkání lásky Betléma
zvuč a zpívej

...
Slýš to planety přes noc hloubku
dnes kleťtu mám pro blahoslavený tvůj prs
vlnivých nocí hořkou sopku
marně mě ruce pokrýváte lávou slz
Ať měsíc přátelskou vám podá ruku

...
v okně se pověsil jak Aladinova lampa
Ofelia pod úsměvů tvých oblohou
v kolébce lokti tvých usfnal dnů mých západ
Ženo ty anděli ty dělho
hvězdár tvých úsměvů tmou budu tápat

Kéž mohl bych se zrodit znova
narodil bych se hermafrodit
sám bych si drážil prsů ovál
sám bych si děti mohl rodit
když sebe sám bych znásilňoval

...
Zapomenout hluboce zapomenout býdy ty
Netečným stát se elegánem
Jako vy všichni vy z lidské elity
životem proklouznout jak tobogánem
když taste for you is the only morality

Zapomenout hluboce zapomenout stínů
Zapomenout reféru být či nebýt
svou hlavu složit jiné láscce v klínú
můžeš měl políbit můžeš zabít
svou hlavu dávám ti jako pod guillotinu

Zapomenout Charona a zpropitné obolu
Zapomenout navždy na štěstí vratké
Zapomenout nerozrešitelnou lásky kabbalu
Zapomenout nevpomínat ani na věci sladké
Na vaše první střevíčky do bálu

Dr. Otakar Štorch-Marien

Verše

Akvaria mondenních tančíren na Montmartru ukazují exotické živočichy
Američanky koketují s Argentinci slá-

bikují neproneseňá pozvání

Basreliefs našminkovaných obličeju

hraji whist s diamantovým kapradím

Tady se obchoduje v librách a dolarech

Mary

George you are very nice to me

O beautiful this town - Paris

Dearling - Mary

George

Šampaňské se servíruje v kbelících

z pravého stříbra

Jazz band sedí na stropě i na podlaze

Afrika je negativem Evropy

Tamhlethen taneční mistr naučil tančit

Bernarda Shawa

Viděli jste v Royal Palacu tu fotografi

Ach ano Ostende belgická korunní

princezna dostala po druhé baby

Mary

George

Will you be happy

Edith Alice Eve Martin Theo Joseph

Každý sňatek vynese babylonskou věž

milionů

Irroy Irroy pět lahví Irroy

Kuličky vodotrysů padají v podobě

srdíček

Ellen srdce vašeho výstřihu je pošito

hvězdami

Tamhlethen gentleman v špatné je náladě

lásku

Kalifornské broskve jsou sladší než

Nelze vše zaplatiti zlatem

Garçon kalifornské broskve pro miss

Ellen

Adition

Ellen

Anděli montmartské tančírny

Ve stínu sacrecoeurské katedrály

Polibky jsou sladké

Nic

Zlato plantážníků

Hvězdy na nebi i na zemi

(Z knihy Kilima-Ndžaro lásky.)

Otakar Štorch-Marien (*16. 9. 1897 Vodňany), český spisovatel a nakladatel; založil nakladatelství Aventinum. SP: Červené milování (1919), Vzkázání mojí milé (1919), Nemorální komedie (1919), Hlomozné ticho (1920), Lilie v korsetu (1922), Vrah (1923), Modrý kolibřík (1923), Venuše s červenou parukou (1925), Kilima-Ndžaro lásky (1928) - Komenského slovník naučný (1938).

glosy • recenze • zprávy • anonce

Poezie v čase Falstaffů a katů

Ivo Harák

Podle autora rozsáhlého doslovu Jaromíra Hořce jde o texty „vzniklé zřejmě na konci sedmdesátých let“ - básnická sbírka Františka Lazeckého (1905-1984) *Večeře u kata*, obsahující dvě delší skladby (*Večeře u kata*; *Noční procházka s Falstaffem*), působí dojemem pandánu k Zahradníčkovým textům z druhé poloviny třicátých („*Ne, nepamatuji se v které ulici tobě města to bylo/Přece však vím: padala bodina soumraku*“), oč méně emblematického a patetického, o to hůře rytmovaného (s minimálními rozdíly - zřejměna ve druhé části - mezi veršem a větou, větným úsekem), neboť také obsahujícího řadu nepřesností typu: „*Ale přece jsem se jen vzchopil;*“, „*Tam se i večer lze dobrě najít.*“

Totalita let sedmdesátých byla oproti té, s níž bojují La Saletta a Znamení moci, nuancovanější, méně navenek zřetelná, o to však důslednější: Vice než smrti těla si žádajíci upsání duše, ba její úplné zapření.

Byla to jak doba katů, těch mluvčích „zářných zítrků“ „přes spáleniště, přes krvavé řeky“ („...kati i když denně obcují se smrtí/myslí jen v rozměrech blíny“), tak také Falstaffů - oportunných hédonistů („*Věř, brachu, člověk je nejbezpečnější, když drží jednou rukou sklenici/a druhou kol pasu ženské tělo*“). Ale také Lazeckého Falstaff, „*Cítíl jenom zemí.*“

Ze zatím vydaných sbírek Františka Lazeckého patří námí recenzovaná mezi ty, které obsahují minimum zvětralých básnických ozdob, zato však umějí promlouvat jazykem současným - hovorovou dílcí („*že se mi pod kloboukem splašily hodiny;*“, „*S katem je to někdy na zařehmo*“), notně prozaizovaným volným veršem, formou dialogu.

V takové poezii samozřejmě působí velmi rušivě všechny ty chtěné a vykalkulované genitivní metafore („*balvany trpkosti/a bory úzkostí*“), všechno to doprovádění a vysvětlování faktů, které jsou implícitně obsaženy už v obraze původním: „*Jenže i v housence dříme motýl/tak jako v člověku duše a v duši dílo.*“

V takové poezii lehčejí nalezneme pasáže, s nimiž sice budeme vřele souhlasit, jichž pravda ovšem není posvěcena uměním: „*sli jsme kolem několika popelnic na okraji chodníku... Můj Bože, kolik krajicí,/a kdesi na druhém konci světa pod pražícím sluncem/umírají v tu chvíli děti s bříškem na frouklým blády!*“

Nicméně - Lazeckého odpověď době, pro níž platí jeho verše „*Všechno je hmota která požírá hmotu/a z požraného zas tvorí hmotu,*“ si naši pozornost zaslouhuje především díky svým básnickým kvalitám. Je jakousi aktualizací a *intimizací* někdejšího varování Zahradníčkova (a - ovšem - také Dvořáková): Ne problém doby, lidstva, ale - člověka.

Koneckonců: Od vydání sbírky v mnichovském nakladatelství PmD (1988) po její publikaci společnými silami Krásného nakladatelství a České expedice (1997) se toho zase tak moc nezměnilo... V tom smyslu, že zavalení starostmi o materiální zabezpečení své i rodiny příliš často ...*chuděru duši vyháněme od svého prabu,/jako by to byl důchodce stížený malomocenstvím.*“

František Lazecký: Večeře u kata, Krásné nakladatelství a Česká expedice, Praha 1997, vydání v ČR oficiálně 1., náklad neuveden, stran 76, cena 53,- Kč.

Práce v poli nebolí

Petr Čermáček

Obdrží-li básník za sbírku Ortenovu cenu (*Ochoz, 1994*) a vydá-li vzápětí sbírku stejně zajímavou a jazykově i výrazově navýšost originální (*Mezi oknem, stolem a postelí, 1996*), je od něho už jaksi automaticky očekáváno, že nová sbírka bude událostí. Že je to těžké a ne vždy se to podaří, o tom svědčí Polní práce. Řemeslně téměř dokonalé verše, dokonalý rytmus, klasická forma (objevuje se sonet), barevnost popisu a jakýsi až téměř strnulý klid. V napětí čtenář očekává (zvláště zná-li předchozí sbírky), kdy už dojde k porušení té kolébavé čistoty, kdy bude jazyk či význam básně zraněn, aby promluvil, žel, nedočká se. Verše v poklidu končí a zůstává čistota vskutku sterilní. Jsem úmyslně přísný, protože mám Borkovcovu poezii rád, ve sbírce jsou i okamžiky, kdy zazní verše natolik výrazně, jak u málokterých (*Ruku ti usekne všechno, s čím se potkáš./Viž projel bez ozdob. Zahral sis tenis./Na co spolébáš? Na studenou krev okna?/Ani to není.*), ale je jich málo. Jakoby někdy nebylo nic jiného v básni, co by ji drželo pohromadě, než právě jazyk a forma, prostý výčet básnických obrazů (i když většinou originálních) odezní a básník se z pole vráci bez mozolů v dlani (*Tu a tam sborí odklizený sníh,/umrzlé písmo pokrývá chodník./Krajina v dálce je jak zimní obraz, prosincový list kalendáře.*). Marně se ptám sám sebe, proč je Borkovcova sbírka právě taková. Přílišné ovlivnění překladatelskou činností? Nebo je to snad stylizace, kterou se mi nepodařilo ocenit?

(Petr Borkovec: *Polní práce, Mladá fronta, Klub přátel poezie, 1998*)

glosy • recenze • zprávy • anonce

Napsali o Psím vínu:

NEVIDITELNÝ PES

Litery 8. 6. 98

Na vernisáži výstavy „Květoš“ jsem na vlastní kůži bolestně pocitil klasický pijácký paradox: přestože jsem měl při odchodu náladu notně pozvnesenou, tělo se nevznášelo, ale naopak - spadlo ze schodů a praštilo se do hlavy. Ráno jsem pak našel v tašce iříčka zbrusu nového básnického časopisu, které mi na vernisáži kdosi dal. Mluvil jsem tam se spoustou lidí, mimo jiné i s básníkem Janem Novákem, jehož kryptické texty se v časopise hojně vyskytují, takže dárce byl nejspíš on.

Casopis se jmenuje „Psí víno“, má 16 stran a vychází v nákladu 400 výtisků ve Zlíně. Je na překném, ale neokázalem papíru a působí ušlechtile. Vychází díky sponzorům z řad soukromníků a malých firem. Každé číslo doprovázejí kresby nějakého sochaře, což je dobrý nápad, protože sochařské kresby bývají výborné: postrádají stylové manýry profesionálních kreslířů, ale zároveň vyjadřují vyspělý, dlouhou zkoušenosť kultivovaný výtvarný názor. Literární příspěvky jsou trochu monotonní. Většinou je v nich spousta pěkných, zvučných slov a málo neotřelých posírelů a nápadů. Jinde, například u Michala Šandy, je neotřelost až moc, takže čtenář zase neví, co chce básník, který na něj chrlí všechno, vlastně říci.

Viktor Slájehrt

SLOVÁCKÉ NOVINY

červen 1998

„Básníků na luzích českých nebylo, leč horší je to s halasovským „básník chce být čten a pochválen...“ U knílkupců moc knížek veršů čtenář nejdne (hradišťský Portal je v tomto směru skvělou výjimkou). Verše zmizely i z novin a časopisů. V žurnálech převládají příběhy přímo ze života jak dosáhnout peněz a orgasmu. Nedělní chvilku poezie v televizi nahradily chvilky s reklamou, neboť zatímco svět básníků je světem ponejvíce iluzorním, vložky s krátkými v reklamních šotech dodávají ženám jistoty zcela reálné. Mohou užívat život včetně sportu, tance a plavání i v průběhu menstruace. Žijeme ve světě neomezených možností. Přesto se najdou jedinci, kteří nevidí nebo nechce vidět jak je vše kolem nás super, a neustále cosi vykřikují: „...všeade cítit džín a semeno z minutých třiceti dvou let...“ (Radek Bittner), „ptáci přepsali oblohu na dívčí klín,“ (Ivo Harák), my jsme „řekou v prokletí břeňu/stříbrné nic co bydlí v sněhu/a po slunci pidliká jak broty/z jehelníčku...“ (Milan Hrabal), zatímco já „... pocitil jsem jak pupeční šňůra souvislosti/mě nenápadně upozornila na blízkost zázraku...“ (Wilhelm Przeczek). Básnici prostě problematizuj, co mohou, ti mladí zvláště, a když si k tomu ještě zažoří vlastní perodíkum, pak jsme všichni ohroženi, žezezných mužů včetně...“

Nuž ale dosti ironie. Konstatujeme s povděkem, že časopis pro současnou poezii existuje. V květnovém čísle, které se mně dostalo do rukou, stojí za pověsimu nejen básní Jiřího H. Daňka, Jany Kubíčkové, Michala Matzenaura, Jana Nováka, Michala Šandy, Jiřího Tomáška a tuctu dalších autorů, ale i výtvarný doprovod Jana Hendrycha...

Jiří Jilík

PSÍ VÍNO NEMÁ CHUŤ HOŘKÝCH BYLIN

MF Dnes, 21. listopadu 1998

Časopis pro současnou poezii Psí víno začal zlínský básník Jaroslav Kovanda vydávat jako almanach textů převážně nezavedených autorů. Po roce

jeho existence můžeme pozorovat snahu překročit tento rámcem směrem k obsohově řífeji koncipovanému dvouměsíčníku.

Nově vydané šesté číslo je kromě tradiční básnické dílny obohaceno o blok recenzí, zpráv a anonce. Vítanou novinkou je také retrospektivní pohled na méně známou básnickou tvorbu, která u nás vycházela v letech 1898-1908. Seikání s takovým jmény jako Antonín Bébr nebo Ladislav Quis je velmi přísnosným ozivením literárního kontextu, k němuž se s odstupem jednoho století můžeme spolu s mnohými mladými autory vracet. Bébrova báseň Smrt na ulici vyzvala v paměti obrazy Jakuba Schikanedera a svou vnitřní atmosférou dává nový rozdíl existenciálním pocitům konce století: „Ulice pustá. Nebe zasnušlé. Ni jedna hvězda. Mraky nízko jdou. Jak dutě zvučí kroky zabloudilé/zlekáné vlastní tvrdou ozvěnou.“

Pocitový obdobnou, ale výrazově protikladnou reflexi světa představuje v tomto čísle Psiho vína kolekce básní osmadvacetiletého Zdeňka Mitáčka. Jeho texty sestavené například z reklamních sloganů a firemních známků můžeme vnímat jako dravý průnik do postindustriální společnosti, do záklisu světa sportu či filmu. Dokladem jsou i samotné názvy básní jako Slavia Praha, Stanislav Neveselý a jiné.

Z dalších přispěvatelů do bloku původní básnické tvorby je třeba vzpomenout brněnské autory Martina Reineru a Petru Čermáčku, střední generace je zastoupena pozoruhodně zdařilými texty ostravské básnířky Lydie Romanské, za generaci nejstarší pak v závěru čísla promlouvá Josef Suchý.

Doplňením obsahu je také Polský list, kde jsou publikovány polské překlady českých autorů. Lze jen vyjádřit naději, aby v okruhu čtenářů Psiho vína nalezli polské texty vy správné adresy.

Příslušnému obsahu zatím nechybí odhadláni jít všemu navzdory a sdělovat současnému světu básnické slovo. Nevyváženou však zatím zůstává recenzní rubrika. Bez zpětné kritické vazby se literární, tedy i básnická tvorba těžko může obejmít.

Petr Čekota

VÝBĚR POEZIE

PODZIM 1998 - ZIMA 1999

VLASTIMIL TŘEŠŇÁK: Plonková sedmička, TORST, 1998

Texty písni provázené prozaickým textem. Otázka: Obstojej texty i jako tištěná poezie? Odpověď: Nevím. Úplně jistý si zřejmě není ani Třešňák, snad proto spojuje texty písni prázou, komentářem.

IVAN SLAVÍK, JIŘÍ KUDRNÁČ: Antologie českých prokletých básníků, HOST, 1998

Rozsáhlý výbor z poezie básníků okraje - prokletých básníků. Zasvěcený výklad fenoménu prokletosti.

PETR BORKOVEC: Polní práce, MF v edici KPP, 1998

Klasicky znějící verše našeho předního mladého básníka. Jazykově nápadité, ale snad až příliš poklidné verše.

JAROSLAV E. FRIČ: Houpací kuň šera a jiné básně, VETUS VIA, 1998

Rozsáhlé básně plné děje, básně velkolepého gesta. Působí snad formálně trochu jako relikt, je to ale velmi příjemný relikt.

PAVEL PETR: Za svítání Morava, HOST v edici poezie Host, 1998

Po dvouleté odmlce sbírka, která je velmi přesvědčivá ve výrazu. Zvukomalebné verše o touze, verše obnažené až na samou podstatu hledání řádu.

-pč-

• Č T Ě T E •

NA DRUHÉ STRANĚ SLUNCE

- název výboru mladé lužickosrbské poezie - se mně zas až tak světoborný nezdál, dokonce mně připadl poněkud almanachovský, prudérní. Ale jen jsem zalisoval, byl jsem chycen hlavně záměrem pořadatele sborníku varnsdorského básníka Milana Hrabala, který odvážně nese kůži na trh: čtenáři předkládá ve dle originálů své vlastní překlady, což se cení, což se zas až tak často nevidí. Čtenáři můžete se nimrat.

Pro mne neználka je ale toto první setkání s lužickosrbskou setkání v říši divů.

Jako bych se hrabal v kostnici u starénky v Archlebově a na vzduch vytahoval ze šuflat ty kouzelné kamgarny, kalika či tafty svátečních sukní, ty pečlivě v škrobu na ložené jupky...

Vždyť vlast se tím jazykem řekne *domizna* /určitě daleko výstižnější než ta nabubřelá .../, *wutroba* je rovnou srdce a zchromlá noha je noha *bimpotata* /ach daleko smířlivější, když kdesi v dálce na chodníku *bimpotatá* než když chrome/. Jo, a hrouda (s rodným ou!) je tady rovnou obyčejný zmrzlý *bruzl* lhostejno jakého rodu všechny nás zasype.

Taky se mně v tom alamanachu velice líbilo, jak tam *přez krawe wokno něžnje wuje lud* - překlad M. H.: *krvavým oknem něžně vyje lid* je sice hezký, ale ještě mně tam chybí zakrvácené okno a krev krav, skrze něž něžně vyje lid...

Ale překlad, jak všechni víme, není nafukovací, a vždycky přibližný!, a kromě již výše citovaného *Marko Dyrlichu*, který ve svých vzdorných verších bije kolem sebe padni komu padni, je poezie *Lubiny Šěnec* naopak dívčinsky (promiňte) moudrá; L. Š. si uvědomuje, že poezie potřebuje mezi slovy vzduch, její ...*polednice braje blues na klavír*. A zatímco *Beata Nastickec* ve svých básních hlavně studuje, konstatuje a hledá, *Měrana Cušcyna* se zase se slovy *majká* - laská. Ale i necitované *Fabiana Kaulfürsta*, *Hanu Wičazowu* a *Andreu Waldžic* stojí za to čist, jsou přísliby do budoucnosti...

-jak-

Vydala Městská knihovna Varnsdorf v roce 1998, edice Setkávání kultur, náklad 700 výtisků. Ilustrovala Isa Bryccyna.

Výtvarníkem Psího vína č. 8 je **Jan Hrubý** (nar. 23. 6. 1945), povoláním grafik-výtvarník, nyní působí jako diakon v duchovní správě římskokatolické církve. Absolvoval řadu soukromých i kolektivních výstav. V roce 1974 získal 2. cenu na Mezinárodním festivalu kresleného humoru ve Skopji a v roce 1986 Excellence Prize japonského deníku Yomiuri Shimbun. Je členem skupin Univerzální obelisk, Dílny nejmodernější architektury (DNA) a dalších.

Podílel se na šesti společných publikacích kresleného humoru např. Jaderný humor, Peníze nebo život (s Eduardem Světlíkem).

Jeho kresby spíše než brániči „ovívají závity“, jeho humor je laskavý, metaforický.

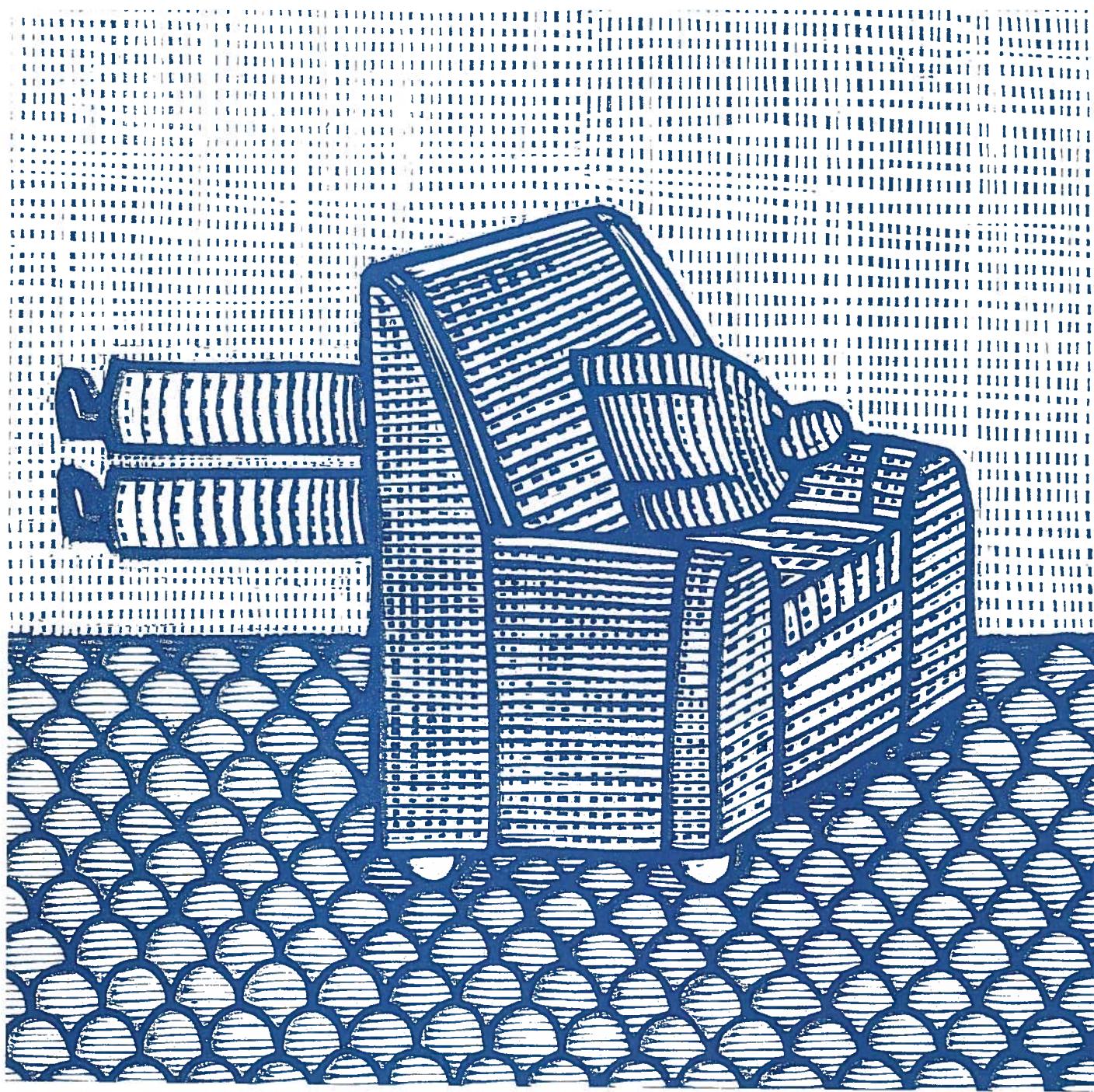
Uzávěrka příštího čísla je 20. dubna 1999.

Pod registračním číslem MK ČR 7981
PSÍ VÍNO, časopis pro současnou poezii,
vydává a rediguje Jaroslav Kovanda s redakčním kruhem:
Miroslav Brück, Petr Čermáček, Vratislav Färber, Ivo Harák,
Marián Hatala a Michal Šanda.

Adresa: **Jaroslav Kovanda, s.r.o.**
Lesní čtvrt 3728
760 01 Zlín
tel.: 067/721 2338

Sazba a zlom: RENO Zlín.
Tiskne Knihovna F. Bartoše, Zlín.
Logo E. Petrák, grafická úprava Jan Slovák a Jaroslav Kovanda.
Vyšlo 10. března 1999.

Cena 25,- Kč

© Illustrations Jan Hrubý